

Landschapsbeheer
Groningen

JAARVERSLAG
2021

INHOUD

Voorwoord	3
Bestuursverslag	4
Resultaten in beeld	14
Jaarrekening	17

VOORWOORD

Het landschap staat meer dan ooit op de maatschappelijke en politieke kaart. Werken in en aan het landschap verbindt, inspireert, is goed voor je gezondheid en draagt bij aan je 'thuis voelen in het landschap'. Het wordt dan best spannend als je ziet welke druk er op het landschap wordt gelegd en wat bijvoorbeeld de transitie van de landbouw met het landschap zal gaan doen. Kunnen we het Groningse cultuurlandschap voldoende borgen? En kunnen we al deze opgaves benutten om het een extra impuls te geven?

Het herinrichten van gebieden, het vergroten van de beleving en biodiverser maken van het landschap kan niet zonder mensen en mensenhanden. Ontwikkelen, beheren en (leren) waarderen om maar een paar werkwoorden te noemen. Hoe doe je dat? In ieder geval samen. En daar ligt onze motivatie en onze kracht.

In 2021 zijn we gaan bouwen op onze nieuwe fundamenten die we in 2020 hebben gelegd. Onze inzet is niet onopgemerkt gebleven. Steeds vaker komt Landschapsbeheer Groningen in beeld als er behoefte is aan verbinding van kennis en kunde tussen inwoners en professionals met dromen of concrete plannen in het landschap van Groningen. En terecht. Landschapsbeheer Groningen blijft zich met plezier en volop passie verder ontwikkelen als centrale speler in het netwerk en landschap van Groningen.

Peter Hellinga
Directeur

BESTUURSVERSLAG 2021

Algemeen

Stichting Landschapsbeheer Groningen is een organisatie zonder winstoogmerk en heeft als doelstelling om door het uitvoeren van beheer- en herstelprojecten bij te dragen aan de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de provincie Groningen. Bij de beheer- en herstelprojecten wordt ook personeel ingezet met afstand tot de arbeidsmarkt. De stichting is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling en heeft tevens het CBF-keurmerk voor goede doelen. Aan het CBF-keurmerk is de verplichting verbonden om als organisatie verantwoording af te leggen, in een verantwoordingsverklaring, over de volgende 3 hoofdprincipes:

- > Het onderscheiden van de functies toezichhouden, besturen en uitvoeren.
- > Het optimaliseren van de effectiviteit, efficiency en de bestedingen.
- > Het optimaliseren van de omgang met belanghebbenden.

Verantwoordingsverklaring CBF-keurmerk

Bijdrage NPL

Van belang hierbij is dat stichting Landschapsbeheer Groningen geen fondsenwervende instelling is, maar een kansspelbegunstigde van de Nationale Postcode Loterij. Het contract tussen de stichting LandschappenNL en de Nationale Postcode Loterij is verlengd voor de periode 2021 tot en met 2025. Via de stichting LandschappenNL ontvangt stichting Landschapsbeheer Groningen een jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij van € 187.500. Dat is circa 5 % van de totale baten. De overige baten hebben betrekking op subsidies en de bijdragen voor projecten voor het behoud, beheer en herstel van de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de provincie Groningen. In een aantal van deze projecten worden de middelen van de Nationale Postcode Loterij ingezet als cofinanciering.

Verantwoording 3 hoofdprincipes

Deze functies zijn bij de stichting belegd bij respectievelijk de raad van toezicht, de directeur-bestuurder en de hoofden/teamleider. Basis voor de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de raad van toezicht en directeur bestuurder is het algemeen reglement. In het algemeen reglement is onder meer geregeld dat de dagelijkse leiding van de organisatie berust bij de directeur-bestuurder, binnen het taakstellende kader van de door de raad van toezicht vastgestelde jaarlijkse begroting. Over de begrotingsuitvoering wordt verslag gedaan via de kwartaalrapportages. Door middel van het aan de begroting gekoppelde kostprijsstelsel wordt de inzet van eigen personeel door het managementteam gepland op de onderscheiden projecten. Uitvoering van de projecten geschiedt door de werkorganisatie onder leiding van de hoofden/teamleider, geassisteerd door programmaleiders, (senior) projectleiders/adviseurs, meewerkende voormannen, veldmedewerkers, projectmedewerkers en administratieve medewerkers. De bestede tijd van alle personeelsleden wordt tegen de kostprijstarieven geregistreerd in de projectenadministratie.

Het functioneren van de raad van toezicht en directeur-bestuurder wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van de jaarverslaggeving van het afgelopen boekjaar. Er wordt een rooster van aftreden van de leden van de raad van toezicht gehanteerd en bij de samenstelling van de bestuur of raad van toezicht wordt een balans gehanteerd in termen van competenties en relevante netwerken. Eventuele manco's worden in beeld gebracht en zo nodig van acties voorzien. Het merendeel van de projecten is gebaseerd op een door subsidieverstrekking goedgekeurd projectplan en projectbegroting en wordt, voorzien van een controleverklaring, afgerekend op basis van door subsidieverstrekking goedgekeurde kostprijstarieven voor de inzet van eigen personeel en gefactureerde kosten van derden. Veelal zijn bij de projecten meetbare, kwantitatieve prestatie-indicatoren van toepassing. Bestedingen in het kader van de projecten zijn hierdoor ingekaderd in de beschikbare budgetten, waarbij overbesteding voor rekening is van de stichting en onderbesteding leidt tot terugbetaling van niet benutte budgetten. Ook het niet (volledig) behalen van de overeengekomen prestatie-indicatoren kan leiden tot terugbetaling.

Bij alle projecten zijn en worden de belanghebbenden al in de planfase betrokken en waar nodig bij de uitvoering, omdat dit essentieel is voor het welslagen van de projecten en daarmee voor de continuïteit van de stichting. Belanghebbenden zijn, naast subsidieverstrekkers en afhankelijk van aard van de projecten, onder meer eigenaren en omwonenden, vrijwilligers, terrein beherende organisaties, belangenorganisaties, sociale werkvoorzieningsorganisaties en organisaties met aanpalende werkvelden en taken.

Activiteiten raad van toezicht 2021

In 2021 is de raad van toezicht van Landschapsbeheer Groningen, in het kader van zijn toezichthoudende rol zoals in de verantwoordingsverklaring CBF-keurmerk beschreven, 8 keer bijeengewees voor de reguliere vergaderingen. In de vergaderingen is de begrotingsuitvoering 2021 besproken aan de hand van de kwartaalrapportages en werd rapportage gedaan over de voortgang van de werkzaamheden. De jaarrekening 2020 en de begroting 2022 zijn in respectievelijk de juni vergadering en de september vergadering goedgekeurd door de raad van toezicht. De raad van toezicht leden hebben tevens een rol in de remuneratiecommissie en de financiële audit commissie zoals benoemd in het overzicht van de samenstelling raad van toezicht. De financiële audit commissie heeft de jaarrekening 2020 en het accountantsverslag 2020 besproken met de directeur-bestuurder en de financieel adviseur en heeft hiervan verslag uitgebracht in de raad van toezicht vergadering. De remuneratiecommissie heeft jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur-bestuurder. Tevens hebben de voorzitter van de raad van toezicht en de directeur-bestuurder van Landschapsbeheer Groningen een maandelijks bilateraal overleg. Hiernaast zijn de raad van toezicht leden betrokken bij de diverse projecten van Landschapsbeheer Groningen middels projectpresentaties en heeft een afvaardiging van de raad van toezicht de personeelsdag bijgewoond. De personeelsdag werd gehouden bij Museum Borg Verhildersum in Leens.

Het beleidsplan zou in 2020 worden geactualiseerd. Om in deze periode (2021) sturing aan de organisatie te geven wordt pragmatisch het huidige beleidsplan met een jaar verlengd en vormt samen met het ontwikkelingsplan 2020-2021 het visiedocument de onderlegger voor de bedrijfsvoering en de begroting van Landschapsbeheer Groningen voor de komende 1,5 jaar.

Samenstelling raad van toezicht 2021

Koos Wiersma	>	Voorzitter en remuneratiecommissie
Hiske Galema	>	Vicevoorzitter en financiële audit commissie
Pieter Schollema	>	Lid en remuneratiecommissie
Harmannus blok	>	Lid en financiële audit commissie

Functies en nevenfuncties raad van toezicht leden

per verslagdatum

Koos Wiersma (voorzitter)

- > Voorzitter Raad van Toezicht VCPO Noord Groningen
- > Voorzitter Raad van Commissarissen Exploitatiemaatschappij Haven Lauwersoog
- > Voorzitter Erfgoedpartners Groningen
- > Voorzitter Fauna Beheer Eenheid Groningen
- > Voorzitter Gebiedscoöperatie Westerkwartier
- > Voorzitter Agrarische Tafel Groningen, sectoroverleg i.r.t. aardbevingen
- > Voorzitter College van Kerkrentmeesters PKN Leens-Mensingeweer
- > Lid bestuur Clevering-Meijer Stichting

Hiske Galema

- > Programmamanager Kadaster
- > Vrijwilliger Vluchtelingenwerk Nederland

Pieter Schollema

- > Algemeen Directeur BügelHajema adviseurs b.v.
- > Bestuurslid Stichting Recreatieterrein Middelstum
- > Bestuurslid dorpsvereniging Toornwerd
- > Lid sponsorcommissie voetbal vereniging Middelstum

Harmannus Blok

- > Voorzitter NSFO (Nederlandse Schapen en Geitenfokkers Organisatie)
- > Voorzitter Stichting Winsumer Baistemaart

Uitkomsten 2021

Aan de hand van de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 kunnen het resultaat en de financiële positie als volgt worden toegelicht (* € 1.000):

Resultaat geplande activiteiten

OMSCHRIJVING	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL
Subsidies en bijdragen projecten	3.755	5.162	-1.407
Af: directe projectkosten	1.163	2.167	-1.004
Dekkingsbijdrage projecten	2.592	2.995	-403
Af: netto kosten	2.558	2.991	-433
Resultaat geplande activiteiten	34	5	30

Het hogere gerealiseerde resultaat geplande activiteiten dan begroot is veroorzaakt door een lagere dekkingsbijdrage projecten en wordt meer dan gecompenseerd door lagere netto kosten. De lagere dekkingsbijdrage projecten is veroorzaakt door een lagere inzet dan begroot van personeel en materieel. De lagere netto kosten voornamelijk door lagere personeelskosten.

Financiële positie

OMSCHRIJVING	31/12/2021	31/12/2020	VERSCHIL
Continuïteitsreserve	128	-236	364
Voorziening onderhoud gebouw	49	37	12
Langlopende kredietfaciliteit	575	583	-8
Beschikbaar vermogen	752	384	368
Vastgelegd in vaste activa -/- herwaardering	809	839	-30
Beschikbaar voor financiering van het werkkapitaal	-57	-455	398
<i>Specificatie van het werkkapitaal</i>			
Subsidiepositie	-292	-324	32
Kortlopende vorderingen	1.075	445	630
Geldmiddelen	175	631	-456
Kortlopende schulden	958	752	206
	1.015	1.207	-192
Werkkapitaal	-57	-455	398

Voorgaande betekent dat de liquiditeitspositie geheel afhankelijk is van het werkkapitaal. Door de verwachte toename van het vermogensbeslag in de subsidiepositie is dit kwetsbaar. Wel beschikt de stichting nog over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 250.000 en reservering voor vakantiedagen en vakantiegeld waarmee het tekort aan vermogen grotendeels kan worden opgevangen. De kaspositie wordt voor een belangrijke mate bepaald door de subsidiepositie en deze is het afgelopen jaar licht verbeterd. De subsidiepositie is het saldo van ontvangen subsidietoekenningen per balansdatum verminderd met nog te besteden subsidiebedragen en ontvangen voorschotten. De nog te besteden subsidiebedragen, zijnde de nog uit te voeren werkzaamheden, bedragen per 31 december 2021

€ 2.624.226 en per 31 december 2020 € 3.505.744; een afname met ongeveer € 880.000. Daarnaast worden bij twee zogeheten POP-projecten geen voorschotten vooraf verleend, maar kunnen de gemaakte kosten slechts één keer per jaar worden gedeclareerd.

De stichting wordt bij de aanpak van de liquiditeitsproblematiek ondersteund door de provincie Groningen middels het sneller bevoorschotten van de budgetsubsidie (aan het begin van het jaar in één keer in plaats van per kwartaal) en het tot 80 of 90% bevoorschotten van de toegezegde PLG-projecten. Op dit moment zijn alle toegezegde PLG-projecten op deze wijze bevoorschot.

Het aandeel van de continuïteitsreserve in het beschikbare vermogen is per 31 december 2021 +5,6% en per 31 december 2020 -61,5%. Hieruit kan geconcludeerd worden dat, door het positieve resultaat over 2021, de solvabiliteit verbeterd is.

Continuïteit

De stichting sluit 2021 af met een winst van € 351.898. Het eigen vermogen is per 31 december 2021 gestegen naar € 367.335.

De lagere dekkingsbijdrage projecten in 2021 is grotendeels te herleiden naar de Coronacrisis die zorgt voor uitval en minder effectieve inzet van uren, en anderzijds uitgestelde besluitvorming vanuit de opdrachtgevers waardoor de werkvoorraad onder druk staat. Hier tegenover staan lagere personeelskosten door de bijdrage van NOW. 2021 stond daarnaast in het teken van een voortzetting van de transitie naar een toekomstbestendige organisatie wat een extra belasting op de interne uren heeft gevraagd.

Daarnaast heeft de stichting gebruikt gemaakt van de regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Door de bijdrage van TVL van € 310.000 is het resultaat over 2021 en het eigen vermogen fors gestegen.

Door het verlies in 2020 heeft de provincie Groningen Landschapsbeheer Groningen drie sterren gegeven. Dit brengt onder andere de verplichting mee om een plan van aanpak te maken voor het oplossen van de problemen. Eind 2021 is het plan van aanpak toegelicht en uitgereikt aan de provincie Groningen. Op basis van het plan van aanpak en de voortgangsrapportages is de budgetsubsidie voor 2022 door de provincie Groningen verleend.

De stichting heeft op dit moment al voor nagenoeg geheel 2022 voldoende werkvoorraad. Gelet op de ontwikkelingen in Groningen en de toenemende aandacht voor het landschap vanuit de overheid, kan redelijkerwijs worden aangenomen dat de werkvoorraad voor de langere termijn zal toenemen.

De liquiditeit en uitvoering van het plan van aanpak is strak gemonitord. Daarnaast is optimaal gebruik gemaakt van steunmaatregelen van de overheid (bijvoorbeeld NOW en uitstel van te betalen loonbelasting) en provincie Groningen. Dit heeft geresulteerd in het ombuigen van de dalende lijn naar een gematigd stijgende lijn en kan sinds jaren weer een winst worden bijgeschreven. De huidige financiële situatie blijft aandacht vereisen, maar de stichting ziet goede mogelijkheden om binnen 2 tot 4 jaar een continuïteitsreserve op te bouwen die voldoet aan de criteria van de stichting.

Voor het borgen van de continuïteit van de stichting is door het bestuur het volgende beleid vastgesteld voor de gewenste omvang van de continuïteitsreserve en het bereiken van deze gewenste omvang:

1. De continuïteitsreserve is een vrije reserve en dient als buffer voor eventuele exploitatieverliezen in enig boekjaar, alsmede ter financiering van de vaste activa en het werkkapitaal van de stichting.
2. De huidige kredietfaciliteit in rekening-courant, ad € 250.000, moet geheel benut worden voor het opvangen van schommelingen in de omvang van het werkkapitaal.
3. De genormeerde omvang van het werkkapitaal is op basis van historische gegevens gesteld op 1 maand van de omvang van de subsidies en bijdragen projecten in het boekjaar.
4. De voorziening onderhoud gebouw dient als een met de langlopende kredietfaciliteit vergelijkbare financieringsbron.

Aan de hand van de jaarcijfers 2021 en de hiervoor geformuleerde uitgangspunten kan de gewenste minimale omvang van de continuïteitsreserve als volgt worden berekend:

OMSCHRIJVING	BEDRAG
Boekwaarde vaste activa minus herwaardering	€ 798.998
Werkkapitaal: 1/12 deel van € 3.755.115	€ 312.926
<i>Totaal te financieren</i>	€ 1.111.924
Langlopende kredietfaciliteit en voorziening onderhoud gebouw	€ 624.400
<i>Gewenste minimale omvang continuïteitsreserve</i>	€ 487.524
Continuïteitsreserve per 31 december 2021	€ 128.179
<i>Nog te realiseren toevoeging</i>	€ 359.345

Uit dit overzicht blijkt dat de nog te realiseren toevoeging met name bepaald wordt door de omvang van het werkkapitaal. In de laatste 4 boekjaren is het werkkapitaal lager uitgevallen dan de genormeerde omvang. De nog te realiseren toevoeging kan bij de genormeerde omvang van het werkkapitaal niet geheel gefinancierd worden met de rekening-courant kredietfaciliteit van € 250.000. Uit de begroting 2022 blijkt verder dat de nog te realiseren toevoeging slechts beperkt in het komend boekjaar gerealiseerd kan worden, voor zover het totaal te financieren bedrag niet in belangrijke mate toeneemt in 2022. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de jaarlijkse aflossing op de langlopende schulden van € 46.359 uit de afschrijvingen op materiële vaste activa gefinancierd wordt.

Begroting 2022

De hierna opgenomen begroting 2022 is op 28 september 2021 goedgekeurd door de raad van toezicht. In deze begroting is de navolgende meerjarenraming (* € 1.000) en beschrijving van de risico's opgenomen:

OMSCHRIJVING	2022	2023	2024
Subsidies en bijdragen projecten	4.659	3.218	2.391
Af: directe projectkosten	1.513	747	543
<i>Dekkingsbijdrage projecten</i>	3.146	2.471	1.848
Af: netto kosten	3.141	3.201	3.262
RESULTAAT GEPLANDE ACTIVITEITEN	5	-730	-1.414

Risico's in de exploitatie

Uit de meerjarenraming blijkt dat de risico's voor het jaar 2022 qua exploitatie te overzien zijn, voor zover zich geen bijzondere omstandigheden voordoen. Voor de jaren 2023 en 2024 zijn de risico's vergelijkbaar met eerdere begrotingen. De meerjarenraming is gebaseerd op de beschikte subsidies, waardoor zowel de baten als de directe projectkosten teruglopen over 2023 en 2024. Zodra nieuwe subsidies worden beschikt, zullen de baten en de directe projectkosten stijgen.

De Coronacrisis heeft ook in 2022 impact op de bedrijfsvoering, maar de verwachting is dat de gevolgen van de impact beperkt zullen zijn.

Door de verliezen van de laatste jaren staat de liquiditeitspositie onder druk. Door de verwachte toename van het vermogensbeslag in de subsidiepositie is dit kwetsbaar. Hierbij komt het gegeven dat bij twee zogeheten POP-projecten geen voorschotten vooraf worden verleend, maar slechts één keer per jaar de gemaakte kosten kunnen worden gedeclareerd. Zoals eerder vermeld wordt de aanpak van de liquiditeitsproblematiek ondersteund door de provincie Groningen middels het sneller bevoorschotten van de budgetsubsidie (aan het begin van het jaar in één keer in plaats van per kwartaal) en het tot 80 of 90% bevoorschotten van de toegezegde PLG-projecten. Daarnaast zijn er meerdere maatregelen genomen om de liquiditeit te verbeteren. Hierbij is het voortdurend monitoren van de verwachte ontwikkeling van de kaspositie essentieel.

BATEN	Begroting 2022	in %
Baten uit acties van derden	187.500	4
Subsidies van overheden	2.826.024	59
Overige baten	<u>1.770.749</u>	<u>36</u>
Totaal baten	4.784.273	100
LASTEN		
Besteed aan landschapselementen	3.828.897	80
Werving baten	142.911	3
Administratie en beheer	<u>807.465</u>	<u>17</u>
Totaal lasten	<u>4.779.273</u>	100
RESULTAAT	5.000	1

Norm administratie en beheer + werving baten: maximaal 12,5 % van totaal baten. Doordat in dit begrotingsjaar de directe projectkosten fors lager zijn dan in andere jaren is het % van de norm ten opzichte van de totale baten hoger dan de norm.

Doelstelling: herstel, onderhoud en beheer van cultuurhistorische landschapselementen

TABEL LASTENVERDELING				
LASTEN	Landschaps- elementen	Werving baten	Administratie en beheer	TOTAAL
Directe projectkosten	1.464.290	7.384	41.332	1.513.006
Personeelskosten	1.942.457	111.613	576.640	2.630.710
Organisatiekosten	263.742	18.947	201.811	484.500
Kapitaalslasten	158.408	4.967	-12.318	151.057
Totaal	3.828.897	142.911	807.465	4.779.273

TOELICHTING

Baten

Het totaal van de baten is het saldo van de individuele projectbudgetten en de budgetten bestemd voor werving baten en administratie en beheer, inclusief subsidies maatwerkbanen. De baten uit acties van derden betreffen de Nationale Postcode Loterij-gelden.

Toelichting tabel lastenverdeling

Directe projectkosten

Hieronder worden de direct aan de projecten toe te rekenen kosten van inzet derden, plantmateriaal en overige kosten verantwoord. De kosten van de stichting bestaan uit personeelskosten, kapitaalslasten en organisatiekosten en worden aan de projecten toegerekend op basis van de inzet van personeel en materieel tegen tarieven voorvloeiend uit het kostprijsstelsel van de stichting.

Personeelskosten

Deze zijn berekend op basis van de voor 2022 te verwachten salarissen en de op het moment van opstellen van de begroting geldende percentages voor werkgeverslasten. De salariskosten worden bepaald conform de CAO Bos en Natuur, ondernemingsdeel De Landschappen.

Kapitaalslasten

Dit betreft de kosten van het vermogensbeslag in vaste activa (rente + afschrijving) en het werkkapitaal (rente).

Organisatiekosten

Deze zijn geraamd op basis van enerzijds de werkelijke kosten 2020 en de werkelijke kosten tot en met juni 2021 en anderzijds de begrote kosten over 2021 en de hierin te verwachten kostenstijgingen.

CORONAVIRUS

De Coronacrisis heeft ook in 2021 voor enige onzekerheid in de bedrijfsvoering gezorgd. Voor de stichting zijn de risico's merkbaar, maar relatief beperkt. De buitendienst kon, met enige aanpassingen, de werkzaamheden grotendeels blijven uitvoeren. Het vrijwilligerswerk ondervond de nodige hinder. De medewerkers op kantoor werkten zoveel mogelijk vanaf huis. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden zijn de RIVM-richtlijnen in acht genomen. Ook het neveneffect van de vertraging in besluitvorming bij de opdrachtgevers bleef een aandachtspunt. Het hierdoor ontstane nadelige effect van de vertraging in de besluitvorming is zoveel mogelijk ondervangen door een aanpassing in planning en kosten. Daarnaast is ingezet op een verbreding van de groep opdrachtgevers.

Daarnaast heeft de stichting extra kosten gemaakt (zoals bijvoorbeeld ICT-kosten, schoonmaakkosten, aanschaf desinfectiemiddelen, extra uitvoeringskosten team veldwerk) om te voldoen aan de richtlijnen van het RIVM. Ter compensatie van gederfde inkomen en gemaakte kosten wordt gebruik gemaakt van de daartoe ingerichte voorzieningen van de overheid. De stichting heeft over 2021 gebruik gemaakt van de NOW- en TVL- regeling. Daarnaast is ten behoeve van de liquiditeit gebruik gemaakt van de mogelijkheid voor uitstel van loonbelasting.

RESULTATEN IN BEELD

Lokale vrijwilligersgroepen
120

Aantal vrijwilligers
2.476
(waarvan 1.057 < 18 jaar)

Totaal aantal uren
32.187
(waarvan 3.722 < 12 jaar)

Vertegenwoordigt waarde van
€708.114

 3
Schoolpleinen

 1
Natuurspeelplaats

 2.232 km
Inspectie wandelpaden

 Vrijwilligers **2.476**

- 1.424 Lokale groepen en dorpen
- 947 Deelnemers Natuurwerkdag
- 51 Wandelvrijwilligers
- 49 Brigadevrijwilligers
- 5 Organisatievrijwilligers

Vrijwilligersbrigades

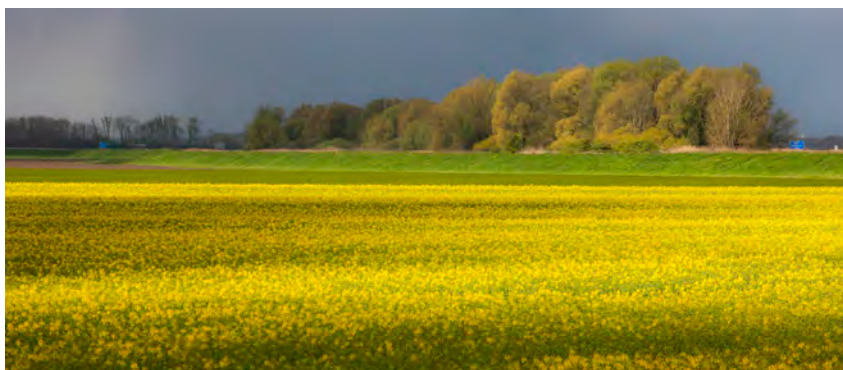

- 20 Zeisbrigade
- 11 Gorechtbrigade
- 6 Knotbrigade
- 5 Landschapsbrigade
- 4 Vruchtbomenbrigade
- 3 Struweelbrigade

Kennis ontwikkelen en delen

- 13 Workshops
- 3 Cursussen
- 2 Lezingen
- 2 Demonstraties

4
Monumentale
boerenerven

6
Begraafplaatsen
en kerkhoven

2
Molenbiotopen

1
Wierde

21
Bijenidylles, nest-
heuvels en insect-
hotels

47
Poelen, dobben,
pingo's en petgaten

2
Wijken

153
Nesten voor rans-
uilen, vleermuizen
en overige vogels

1
Natuurvriendelijke
oever

Aangeplant

520 bomen
3.950 m houtwal/houtsingel/haag
4.220 m² bosjes
17.500 bollen
1.200 bloemenmengsels

Beheerd

94.970 m houtwal/houtsingel/haag
10.000 m² bosjes
2.843 fruitbomen
450 knotbomen
88 overige elementen

Geïnspecteerd

31.899 iepen
43 km boerenlandpaden
19 boerenerven
7 kerkerreinen
692 natuurvriendelijke oevers
33.166 overige landschapselementen

JAARREKENING 2021

Balans per 31 december 2021.....	18
Staat van baten en lasten 2021.....	19
Aansluitstaat	20
Kasstroomoverzicht 2021.....	21
Algemene toelichting	23
Toelichting op de balans.....	28
Toelichting op staat van baten en lasten.....	37
Functioneel resultatenoverzicht projecten	46
Bestedingen Postcodeloterij	49
Controleverklaring	51

BALANS PER 31 DECEMBER 2021

(na resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
Materiële vaste activa		
Gebouw en terrein	601.952	627.787
Machines en transportmiddelen	351.843	347.785
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>84.359</u>	<u>104.857</u>
	1.038.154	1.080.429
Financiële vaste activa		
Ledenkapitaal Gebiedscoöperatie WK	10.000	10.000
Vlottende activa		
Voorraden	56.255	60.632
Debiteuren	461.352	190.249
Overige vorderingen	<u>557.458</u>	<u>194.396</u>
	1.075.065	445.277
Liquide middelen	174.888	630.597
Totaal activa	<u>2.298.107</u>	<u>2.166.303</u>

PASSIVA		
Eigen vermogen		
Continuïteitsreserve	128.179	-236.042
Herwaarderingsreserve	<u>239.156</u>	<u>251.479</u>
	367.335	15.437
Voorzieningen		
Onderhoud gebouwen	<u>49.338</u>	<u>37.109</u>
	49.338	37.109
Langlopende schulden		
Hypothecaire lening	520.000	550.000
Financial lease	<u>55.062</u>	<u>32.706</u>
	575.062	582.706
Kortlopende schulden		
Belastingen en premies	620.387	253.224
Subsidiepositie	291.959	324.512
Crediteuren	165.295	738.532
Overige schulden	<u>228.731</u>	<u>214.783</u>
	1.306.372	1.531.051
Totaal passiva	<u>2.298.107</u>	<u>2.166.303</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021

CATEGORALE WEERGAVE			
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2020
BATEN			
Subsidies en bijdrages projecten	3.755.115	5.162.459	3.746.080
Af: directe projectkosten	1.162.608	2.166.711	1.329.586
Dekkingsbijdrage uit projecten	2.592.507	2.995.748	2.416.494
Subsidies maatwerkbanen	118.825	139.211	92.713
	<u>2.711.332</u>	<u>3.134.959</u>	<u>2.509.207</u>
KOSTEN			
Personeel	2.084.057	2.544.120	2.072.529
Organisatie	451.942	443.500	404.295
Kapitaalslasten	141.576	142.339	123.500
	<u>2.677.575</u>	<u>3.129.959</u>	<u>2.600.324</u>
RESULTAAT GEPLANDE ACTIVITEITEN	33.757	5.000	-91.117
Overige baten	320.646	-	13.664
Overige lasten	2.505	-	70.407
	<u>318.141</u>	<u>-</u>	<u>-56.743</u>
RESULTAAT BOEKJAAR	<u>351.898</u>	<u>5.000</u>	<u>-147.860</u>

FUNCTIONELE WEERGAVE			
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2020
BATEN			
Baten uit acties van derden	187.500	187.500	187.500
Subsidies van overheden	2.531.590	3.329.228	2.730.338
Overige baten	1.464.850	1.784.942	920.955
	<u>4.183.940</u>	<u>5.301.670</u>	<u>3.838.793</u>
LASTEN			
Besteed aan landschapselementen	3.320.226	4.452.022	3.417.718
Werving baten	138.383	107.731	188.873
Administratie en beheer	373.433	736.917	380.062
	<u>3.832.042</u>	<u>5.296.670</u>	<u>3.986.653</u>
RESULTAAT BOEKJAAR	<u>351.898</u>	<u>5.000</u>	<u>-147.860</u>

AANSLUITSTAAT

Toelichting

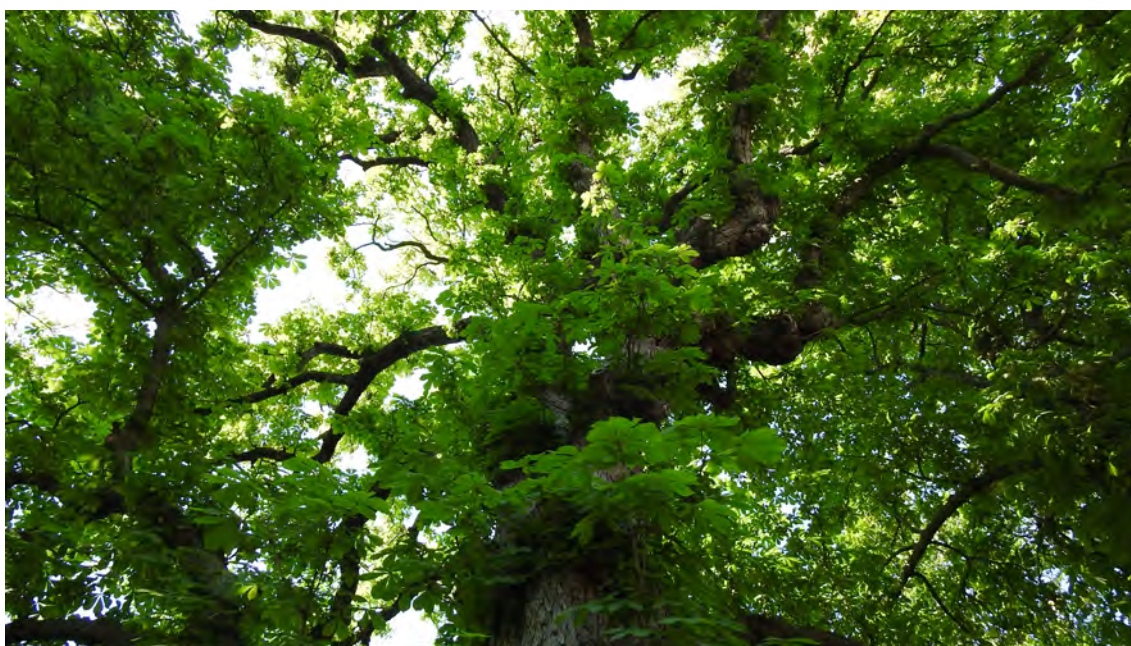
In dit overzicht wordt de aansluiting tussen de categorale en functionele weergave van de staat van baten lasten over het boekjaar en het voorgaande boekjaar weergegeven.

Jaar 2021				
BATEN	TOTAAL	acties van derden	subsidies overheden	overige baten
Subsidies en bijdrage projecten	3.755.115	187.500	2.531.590	1.036.025
Subsidie maatwerkbanen	118.825	-	-	118.825
Bijdrage TVL	310.000	-	-	310.000
	<u>4.183.940</u>	<u>187.500</u>	<u>2.531.590</u>	<u>1.464.850</u>
KOSTEN	TOTAAL	landschaps- elementen	werving en baten	administratie en beheer
Directe projectkosten	1.162.608	1.126.435	7.505	28.668
Personeelskosten	2.084.057	1.654.189	106.783	323.085
Organisatiekosten	451.942	407.217	17.903	26.822
Kapitaalslasten	141.576	132.385	6.192	2.999
Saldo van overige baten en lasten	-8.141	-	-	-8.141
	<u>3.832.042</u>	<u>3.320.226</u>	<u>138.383</u>	<u>373.433</u>
RESULTAAT BOEKJAAR	<u>351.898</u>			
In % van de totale baten	91,59	79,36	3,31	8,93

Jaar 2020				
BATEN	TOTAAL	acties van derden	subsidies overheden	overige baten
Subsidies en bijdrage projecten	3.746.080	187.500	2.730.338	828.242
	92.713	-	-	92.713
	<u>3.838.793</u>	<u>187.500</u>	<u>2.730.338</u>	<u>920.955</u>
KOSTEN	TOTAAL	landschaps- elementen	werving baten	administratie en beheer
Directe projectkosten	1.329.586	1.292.799	10.738	26.049
Personeelskosten	2.072.529	1.669.426	138.982	264.121
Organisatiekosten	404.295	340.862	30.653	32.780
Kapitaalslasten	123.500	114.631	8.500	369
Saldo van overige baten en lasten	56.743	-	-	56.743
	<u>3.986.653</u>	<u>3.417.718</u>	<u>188.873</u>	<u>380.062</u>
RESULTAAT BOEKJAAR	<u>-147.860</u>			
In % van de totale baten	103,85	89,03	4,92	9,90

KASSTROOMOVERZICHT 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
ONTVANGSTEN			
Subsidies en bijdrages projecten	3.502.603	5.174.933	4.392.320
Subsidies maatwerkbanen	116.540	154.606	97.476
Overige opbrengsten	10.646	-	11.413
(A)	<u>3.629.789</u>	<u>5.329.539</u>	<u>4.501.209</u>
UITGAVEN			
Personeel	1.748.513	2.467.652	2.089.536
Organisatie en projecten	2.214.551	2.576.800	1.746.533
Kapitaalslasten (rente)	20.932	30.339	20.296
(B)	<u>3.983.996</u>	<u>5.074.791</u>	<u>3.856.365</u>
Kasstroom (A-B)	-354.207	254.748	644.844
Investeringen/desinvesteringen	-80.648	-150.000	-109.852
Onderhoud gebouw en terrein	-13.210	-20.000	-25.501
Financiering financial lease	33.712	-	32.706
Aflossing leningen	-30.000	-30.000	-30.000
Aflossing financial lease	-11.356	-8.000	-11.885
Mutatie geldmiddelen	<u>-455.709</u>	<u>46.748</u>	<u>500.312</u>
Geldmiddelen per 1 januari	630.597		130.285
Geldmiddelen per 31 december	<u>174.888</u>		<u>630.597</u>
Mutatie geldmiddelen	-455.709		500.312

TOELICHTING

De ontvangsten en uitgaven in het kasstroomoverzicht zijn afgeleid uit de baten en kosten volgens de exploitatierekening en de balansmutaties in deze posten. Hierbij zijn de overige baten en lasten toegevoegd aan de categorie waarop zij betrekking hebben en zijn de uitgaven inzake project- en organisatiekosten samengevoegd. De afzonderlijke omvang van laatstgenoemde uitgaven kan niet op een economisch verantwoorde wijze worden bepaald.

De geldmiddelen per 1 januari en 31 december van ieder kalenderjaar omvatten tevens het benutte deel van het rekening-courantkrediet.

Het verschil tussen de gerealiseerde kasstroom en de begrote kasstroom wordt vooral veroorzaakt door het saldoverschil van de ontvangsten uit hoofde van subsidies en bijdrages projecten en de uitgaven voor organisatie en projecten. Cijfermatig kan dit als volgt worden weergegeven:

	Realisatie	Begroot	Vershil
Subsidies en bijdrages projecten	3.502.603	5.174.933	-1.672.330
Organisatie en projecten	2.214.551	2.576.800	-362.249
Saldo	<u>1.288.052</u>	<u>2.598.133</u>	<u>-1.310.081</u>

Daarnaast waren de uitgaven voor personeelskosten fors lager vanwege de regeling "Bijzonder uitstel van betaling vanwege Corona" van de belastingdienst. In verband met deze regeling is de schuld aan de belastingdienst per 31 december 2021 voor te betalen loonbelasting € 521.858. De stichting dient vanaf 1 oktober 2022 dit bedrag in 60 termijnen af te lossen (is € 8.398 per maand).

In de post investeringen/desinvesteringen is het boekverlies van € 2.279 verwerkt.

ALGEMENE TOELICHTING

Organisatie

Landschapsbeheer Groningen zet zich sinds 1982 in voor het bevorderen van en bijdragen aan het behoud, beheer en herstel van de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de provincie Groningen. Landschapsbeheer Groningen is een stichting met een raad van toezicht en een directeur-bestuurder. De stichting is statutair gevestigd in gemeente Groningen en houdt kantoor op het adres Roderwolderdijk 60 in Groningen.

Voor het realiseren van de doelstelling is door de stichting ingezet op het ontwikkelen van de organisatie van regionaal ondersteunend/adviserend naar regio overstijgend ondersteunend/adviserend en actief uitvoerend in de regio. De regio overstijgende ondersteunende/adviserende rol komt met name tot uitdrukking in het samenwerkingsverband met de provinciale zusterinstellingen voor landschapsbeheer en LandschappenNL.

De actief uitvoerende rol manifesteert zich in de uitvoering van beheer- en herstelprojecten in nauwe samenwerking met andere betrokkenen bij de onderscheiden projecten. De dekkingsbijdrage uit projecten is hierbij de belangrijkste financieringsbron van de stichting. Aan het eerdergenoemde samenwerkingsverband is door de Nationale Postcode Loterij een "goed doel" status verleend. De instellingen in het samenwerkingsverband zijn hierdoor kansspel begunstigde geworden. Door de stichting worden de verkregen middelen van de Nationale Postcode Loterij vooral ingezet als cofinanciering voor kleinschalige projecten in het kader van de doelstelling. Hierdoor wordt de oorspronkelijke regionaal ondersteunende/adviserende rol versterkt, waaronder het ondersteunen en begeleiden van vrijwilligers.

Inrichting jaarrekening en CBF-Keurmerk

De jaarrekening van de stichting is ingericht overeenkomstig de Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven, Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties en specifieke wet- en regelgeving of subsidievoorschriften die voor de stichting van toepassing zijn.

Continuïteit

De stichting sluit 2021 af met een winst van € 351.898. Het eigen vermogen is per 31 december 2021 gestegen naar € 367.335.

De lagere dekkingsbijdrage projecten in 2021 is grotendeels te herleiden naar de Coronacrisis die zorgt voor uitval en minder effectieve inzet van uren, en anderzijds uitgestelde besluitvorming vanuit de opdrachtgevers waardoor de werkvoorraad onder druk staat. Hier tegenover staan lagere personeelskosten door de bijdrage van NOW. 2021 stond daarnaast in het teken van een voortzetting van de transitie naar een toekomstbestendige organisatie wat een extra belasting op de interne uren heeft gevraagd.

Daarnaast heeft de stichting gebruikt gemaakt van de regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Door de bijdrage van TVL van € 310.000 is het resultaat over 2021 en het eigen vermogen fors gestegen.

Door het verlies in 2020 heeft de provincie Groningen Landschapsbeheer Groningen drie sterren gegeven. Dit brengt onder andere de verplichting mee om een plan van aanpak te maken voor het oplossen van de problemen. Eind 2021 is het plan van aanpak toegelicht en uitgereikt aan de provincie Groningen. Op basis van het plan van aanpak en de voortgangsrapportages is de budgetsubsidie voor 2022 door de provincie Groningen verleend.

De stichting heeft op dit moment al voor nagenoeg geheel 2022 voldoende werkvoorraad. Gelet op de ontwikkelingen in Groningen en de toenemende aandacht voor het landschap vanuit de overheid, kan redelijkerwijs worden aangenomen dat de werkvoorraad voor de langere termijn zal toenemen.

De liquiditeit en uitvoering van het plan van aanpak is strak gemonitord. Daarnaast is optimaal gebruik gemaakt van steunmaatregelen van de overheid (bijvoorbeeld NOW, TVL en uitstel van te betalen loonbelasting) en provincie Groningen. Dit heeft geresulteerd in het ombuigen van de dalende lijn naar een gematigd stijgende lijn en kan sinds jaren weer een winst worden bijgeschreven. De huidige financiële situatie blijft aandacht vereisen, maar de stichting ziet goede mogelijkheden om binnen 2 tot 4 jaar een continuïteitsreserve op te bouwen die voldoet aan de criteria van de stichting.

Coronacrisis

De Coronacrisis heeft ook in 2021 voor enige onzekerheid in de bedrijfsvoering gezorgd. Voor de stichting zijn de risico's merkbaar, maar relatief beperkt. De buitendienst kon, met enige aanpassingen, de werkzaamheden grotendeels blijven uitvoeren. Het vrijwilligerswerk ondervond de nodige hinder. De medewerkers op kantoor werkten zoveel mogelijk vanaf huis. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden zijn de RIVM-richtlijnen in acht genomen. Ook het neveneffect van de vertraging in besluitvorming bij de opdrachtgevers bleef een aandachtspunt. Het hierdoor ontstane nadelige effect van de vertraging in de besluitvorming is zoveel mogelijk ondervangen door een aanpassing in planning en kosten. Daarnaast is ingezet op een verbreding van de groep opdrachtgevers.

Daarnaast heeft de stichting extra kosten gemaakt (zoals bijvoorbeeld ICT-kosten, schoonmaakkosten, aanschaf desinfectiemiddelen, extra uitvoeringskosten team veldwerk) om te voldoen aan de richtlijnen van het RIVM. Ter compensatie van gederfde inkomen en gemaakte kosten wordt gebruik gemaakt van de daartoe ingerichte voor-zieningen van de overheid. De stichting heeft over 2021 gebruik gemaakt van de NOW- en TVL-regeling. Daarnaast is ten behoeve van de liquiditeit gebruik gemaakt van de mogelijkheid voor uitstel van loonbelasting.

Functioneel resultatenoverzicht

Het functioneel resultatenoverzicht is een onderdeel van de toelichting op de jaarrekening en geeft gecompliceerde informatie over de totale opbrengsten en kosten van projecten. De kosten van projecten zijn hierbij onderverdeeld in directe projectkosten en de inzet van personeel en materieel tegen kostprijzen op basis van het kostprijsstelsel van de stichting.

Bestedingsoverzicht Postcodeloterijgelden

Het bestedingsoverzicht postcodeloterijgelden is ontleend aan het protocol Nationale Postcode Loterijbestedingen. In dit protocol zijn de afspraken tussen LandschappenNL als begunstigde en de provinciale stichtingen voor landschapsbeheer als medebegunstigden geregeld. Besteding door de provinciale stichtingen geschiedt op basis van een door LandschappenNL goed te keuren bestedingsplan. De in het bestedingsplan opgenomen projecten worden hiermee geoormerkt en de aan de projecten gekoppelde budgetten dienen binnen 2 jaar te zijn besteed. Binnen een bestedingsplan mogen budgetten in verband met over- of onderbesteding worden herverdeeld over de projecten. Niet bestede budgetten moeten worden terugbetaald aan LandschappenNL. Het bestedingsoverzicht postcodeloterijgelden is een onderdeel van de toelichting op de jaarrekening.

ANBI

Stichting Landschapsbeheer Groningen is op 26 januari 2016 door de belastingdienst vanaf 1 januari 2015 en voor onbepaalde tijd aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De rapporteringsvaluta is de Euro (€), uitgedrukt in € * 1.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen worden gewaardeerd tegen de actuele kostprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. De actuele kostprijs van het bedrijfsgebouw betreft de actuele aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen van het oorspronkelijk verworven actief en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging van een actief kunnen worden toegerekend per 31 december 2019, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De actuele kostprijs wordt eens in de drie jaar geactualiseerd tenzij, omstandigheden vragen om een eerdere actualisatie. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. In de waardering wordt rekening gehouden met eventuele incurantheid van de voorraden.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte afwaarderingen. Deze afwaarderingen zijn gebaseerd op het getaxeerde risico van oninbaarheid.

Subsidiepositie

De subsidiepositie is bepaald door de tot en met het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen, de nog te besteden subsidiebedragen en de ontvangen voorschotten in mindering te brengen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt gesplitst in:

- continuïteitsreserve
- herwaarderingsreserve
- bestemmingsreserves

De continuïteitsreserve is een vrije reserve en dient als buffer voor eventuele exploitatieverliezen in enig boekjaar, alsmede ter financiering van de vaste activa en het werkkapitaal.

De herwaarderingsreserve wordt bepaald als het positieve verschil tussen de actuele kostprijs en de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van het bedrijfsgebouw zonder rekening te houden met enige afschrijving of waardevermindering.

Bestemmingsreserves zijn afgezonderde reserves met een specifieke bestemming op basis van daartoe strekkende bestuursbesluiten. De vorming en benutting van deze reserves geschiedt via de resultaatbestemming.

Langlopende schulden

Financial lease

De stichting leaset materieel. Hierbij heeft de stichting grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. De werkelijk bestede kosten worden ten laste van de voorziening gebracht.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Subsidies en bijdrages projecten

De financiering van de projecten bestaat veelal uit een mengvorm van subsidies en bijdrages van eigenaren. De subsidieverstrekkers zijn onder andere de Provincie Groningen, het Waddenfonds, de Groninger gemeentes, de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Met uitzondering van de budgetsubsidie van de Provincie Groningen, moeten bij alle overige subsidies de subsidiabele kosten zijn gemaakt in de projectperiode. Bij de subsidies van de Provincie Groningen uit het Programma Landelijk Gebied mogen ook de gemaakte voorbereidingskosten 1 jaar voorafgaand aan de projectperiode en tot een maximum van 10% - 12% van de projectkosten worden meegenomen. De subsidiabele kosten betreffen direct aan de projecten toe te rekenen kosten en de inzet van personeel en materieel tegen de kostprijstarieven van de stichting. Voor Waddenfondsprojecten en POP-projecten zijn voor de inzet van personeel en materieel tariefberekeningen voorgeschreven. De verschillen tussen de kostprijstarieven en de voorgeschreven tariefberekeningen worden in de projectadministratie als tariefcorrectie verwerkt.

Directe projectkosten

Dit betreffen de door derden in rekening gebrachte kosten voor werkzaamheden, diensten en producten die specifiek betrekking hebben op de projecten.

Subsidies maatwerkbanen

Hieronder worden subsidies van gemeenten en sociale werkvoorzieningschappen verantwoord voor het al of niet tijdelijk te werk stellen bij de stichting van mensen die zijn aangewezen op tewerkstellingsregelingen van de betreffende gemeenten en sociale werkvoorzieningschappen, alsmede de voor deze mensen via de belastingdienst verkregen premiekorting.

Kapitaalslasten

Dit betreft de lasten samenhangend met investeringen in vaste activa, het vermogensbeslag in het werkkapitaal en de financiering hiervan. In de begroting worden deze lasten voor de vaste activa berekend volgens de annuïteitenmethode over de aanschafwaardes en bijbehorende afschrijvingstermijnen tegen een gewogen vermogenskostenvoet. In de realisatiecijfers betreft dit de afschrijvingen op vaste activa en de rentelasten en soortgelijke kosten van aan de stichting ter beschikking gestelde kredietfaciliteiten.

Overige baten en lasten

Hieronder worden baten en lasten verantwoord die geen rechtstreeks verband hebben met de projecten, danwel los staan van de uitvoering in het boekjaar, of in dat kader bijzonder van aard zijn.

Risicotoeslag

In het kostprijsstelsel van de stichting is een risicotoeslag opgenomen, in de vorm van een opslagpercentage over de totale apparaatskosten. Met deze risicotoeslag worden risico's in de projecten en de apparaatskosten opgevangen ten behoeve van de continuïteit van de stichting en daarmee haar doelstellingen.

TOELICHTING OP DE BALANS

Materiële vaste activa

Algemeen: Alle materiële vaste activa zijn dienstbaar aan de doelstelling van de stichting.

Gebouw en terrein		
	2021	2020
Boekwaarde per 1 januari	627.787	653.622
Afschrijvingen	25.835	25.835
Boekwaarde per 31 december	<u>601.952</u>	<u>627.787</u>
Aanschafwaarde per 31 december	1.144.483	1.144.483
Cumulatieve afschrijvingen	<u>542.531</u>	<u>516.696</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>601.952</u>	<u>627.787</u>

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor het bedrijfsgebouw is 2,5%. Op de waarde van de grond wordt niet afgeschreven. De waarde van de grond is € 111.092. Het pand Roderwolderdijk 60 is hypothecair bezwaard. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden.

Op 1 september 2016 is het pand in opdracht van de stichting getaxeerd door DTZ Zadelhoff op een marktwaarde van € 550.000 k.k. De WOZ-waarde bedraagt € 547.000 (waardepeildatum 01-01-2021).

Machines en transportmiddelen		
	2021	2020
Boekwaarde per 1 januari	347.785	337.568
Investeringen	65.432	104.586
Desinvesteringen	-	-44.577
	<u>413.217</u>	<u>397.577</u>
Afschrijvingen	<u>61.374</u>	<u>49.792</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>351.843</u>	<u>347.785</u>
Aanschafwaarde per 31 december	905.754	849.968
Cumulatieve afschrijvingen	<u>553.911</u>	<u>502.183</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>351.843</u>	<u>347.785</u>

De gehanteerde afschrijvingspercentages lopen van 10 % tot en met 20 %.

Andere vaste bedrijfsmiddelen		
	2021	2020
Boekwaarde per 1 januari	104.857	80.574
Investerings	15.291	52.093
Desinvesteringen	-2.354	-
	117.794	132.667
Afschrijvingen	33.435	27.810
Boekwaarde per 31 december	84.359	104.857
Aanschafwaarde per 31 december	321.415	408.970
Cumulatieve afschrijvingen	237.056	304.113
Boekwaarde per 31 december	84.359	104.857

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn 12½%, 20%, 25% en 33,3%. Geheel afgeschreven en niet meer aanwezig bedrijfsmiddelen zijn verwijderd uit de cumulatieve aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijvingen.

Op de machines, transportmiddelen en de andere vaste bedrijfsmiddelen is stil pandrecht gevestigd. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden.

Financiële vaste activa

Algemeen: Alle financiële vaste activa zijn dienstbaar aan de doelstelling van de stichting.

Ledenkapitaal Gebiedscoöperatie Westerkwartier B.A.

Samen met Boer & Natuur Zuidelijk Westerkwartier, vereniging voor plattelandsbeheer, Natuur- en Milieuvereniging "De Eendracht", Vereniging duurzame landbouw Stad en Ommeland, Staatsbosbeheer en Stichting Agrarisch Opleidingscentrum Terra heeft de stichting op 10 december 2013 de Gebiedscoöperatie Westerkwartier B.A. te Zuidhorn opgericht. Het doel van de coöperatie is het uitoefenen of doen uitoefenen van een bedrijf ten behoeve van haar leden, waarbij de activiteiten groen economisch van aard zijn en gericht op het behoud en de ontwikkeling van het gebied Westerkwartier. Eventuele winsten worden niet uitgekeerd aan de leden, maar toegevoegd aan de algemene reserve van de coöperatie. In bijzondere situaties, zoals bij liquidatie van de coöperatie, kan door de algemene ledenvergadering hiervan worden afgeweken met een meerderheid van 80 % van de stemgerechtigde leden. De coöperatie kent A, B, en C leden. De A-leden moeten gevestigd of werkzaam zijn binnen het gebied, een significant en aantoonbaar belang hebben bij het doel van de coöperatie en toegevoegde waarde hebben binnen de samenstelling van het ledenbestand. Een B-lid moet voldoen aan het criterium toegevoegde waarde en een C-lid moet gevestigd zijn in het gebied Westerkwartier. De oprichters zijn statutair toegetreden als A-leden van de coöperatie. Voor ieder A-lid geldt een aansprakelijkheid voor een tekort bij ontbinding van de coöperatie van maximaal € 10.000. Het niet terugvorderbare entreegeld of ledenkapitaal voor Stichting Landschapsbeheer Groningen is vastgesteld op € 10.000.

De contributie bedraagt € 1.000 per jaar en is verantwoord onder de post overige algemene kosten. Uit de conceptcijfers van de coöperatie over het jaar 2021 blijkt een winst van € 85.031 en een eigen vermogen per 31 december 2021 van € 90.307.

Vlottende activa	31.12.21	31.12.20
Vorraden	56.255	60.632
Debiteuren		
Vorderingen op debiteuren	461.852	190.749
Afwaardering wegens vermoedelijke oninbaarheid	500	500
	<u>461.352</u>	<u>190.249</u>
Overige vorderingen		
Nog te factureren inzake diverse projecten	36.054	82.821
Nog te ontvangen bijdrage NOW	154.723	45.502
Nog te ontvangen bijdrage TVL	314.479	-
Ziekengeld	14.750	5.493
Subsidie maatwerkbanen	2.808	523
Vooruitbetaalde kosten en overige vorderingen	34.644	60.057
	<u>557.458</u>	<u>194.396</u>

Voor nadere informatie over NOW en TVL wordt verwezen naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

Geen van de vorderingen heeft een looptijd langer dan 1 jaar.

Liquide middelen	31.12.21	31.12.20
Kas	427	142
Rabobank	174.461	630.455
	<u>174.888</u>	<u>630.597</u>

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen	2021	2020
Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	-236.042	-100.505
Uit resultaatverwerking	351.898	-147.860
Vrijval herwaarderingsreserve	12.323	12.323
Stand per 31 december	<u>128.179</u>	<u>-236.042</u>

De continuïteitsreserve is een vrij aan de stichting ter beschikking staande reserve. Deze reserve, de voorziening onderhoud gebouw en de langlopende kredietfaciliteit van de bank vormen samen het beschikbare vermogen van de stichting voor de financiering van de vaste activa en het werkkapitaal van de stichting. Cijfermatig is voorgaande als volgt weer te geven:

	31.12.21	31.12.20
Continuïteitsreserve	128.179	-236.042
Voorziening onderhoud gebouw	49.338	37.109
Langlopende kredietfaciliteit	575.062	582.706
Beschikbaar vermogen	752.579	383.773
Vastgelegd in vaste activa minus herwaarderingsreserve	808.998	838.950
Beschikbaar voor financiering van het werkkapitaal	-56.419	-455.177

De stichting beschikt over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 250.000. Daarnaast is de reservering voor vakantiedagen en vakantiegeld een buffer. Beide worden gebruikt om de schommelingen in het werkkapitaal op te vangen.

Herwaarderingsreserve	2021	2020
Stand per 1 januari	251.479	263.802
Mutatie boekjaar	12.323	12.323
Stand per 31 december	239.156	251.479

De herwaardering heeft betrekking op het verschil tussen waardering van het bedrijfsgebouw op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs en waardering tegen actuele kostprijs.

Voorzieningen		
Onderhoud gebouw	2021	2020
Stand per 1 januari	37.109	30.644
Dotatie boekjaar	25.439	31.967
	62.548	62.611
Gepleegd onderhoud	13.210	25.502
Saldo per 31 december	49.338	37.109

De voorziening onderhoud gebouw heeft een overwegend langlopend karakter.

Langlopende schulden		
Hypothecaire lening Rabobank 50.110.013	2021	2020
Saldo per 1 januari	550.000	580.000
Aflossingen	-30.000	-30.000
Saldo per 31 december	520.000	550.000

Van het totaal aan langlopende schulden moet een bedrag van € 30.000 in het boekjaar volgend op de verslagperiode worden afgelost.

Door de Rabobank zijn de volgende kredietfaciliteiten verstrekt per 31-12-2021:

- Hypothecaire lening van € 600.000, waarvan afgelost per 31 december 2021 € 80.000
- Rekening-courantkrediet van € 250.000

Zekerheden en voorwaarden

De gestelde zekerheden voor de totale verstrekte kredietfaciliteit zijn:

- Eerste hypotheek op het pand Roderwolderdijk 60 tot een totaal bedrag van € 680.671
- Verpanding van de bedrijfsuitrusting (machines/transportmiddelen/inventaris/automatisering)
- Verpanding van de vorderingen op derden
- Nakoming negatieve pledge (bank heeft het eerste recht op verpanding activa) en pari passu (geen activa als zekerheid verstrekt aan anderen dan de bank)

De maandelijkse aflossing op de hypothecaire lening bedraagt € 2.500. De rente bedraagt 2,95 % per jaar gedurende een periode van 5 jaar tot en met 24 april 2024.

Voor het krediet in rekening-courant geldt een opslag van 1,75 % per jaar op de Rabobank Basisrente, alsmede een kredietprovisie van 1 % per jaar over het kredietmaximum.

Rente, kredietprovisie en rentevergoeding worden per kwartaal berekend en in rekening gebracht.

Financial lease	2021	2020
Saldo per 1 januari	32.706	11.885
Verkregen financiering	33.712	32.706
Aflossingen	-11.356	-11.885
Saldo per 31 december	55.062	32.706

Via Ford Credit is per 14 december 2020 een financial lease afgesloten voor de aanschaf van een Ford Transit met kenteken VHT-91-L. De financiering bedraagt € 32.706 met een looptijd van 48 maanden. Het maandelijkse leasebedrag is € 672 en de rente bedraagt 0% gedurende de gehele looptijd.

Via CHN Industrial Capital Europe is per 17 augustus 2021 een financial lease contract afgesloten voor de aanschaf van een New Holland kraan. De financiering bedraagt € 33.712 met een looptijd van 48 maanden. Het maandelijkse leasebedrag is € 747 en de rente bedraagt 3,35% gedurende de gehele looptijd.

De totale schuld met een looptijd korter dan 1 jaar is € 46.359 en met een looptijd langer dan 5 jaar is € 400.000.

Kortlopende schulden		
Belastingen en premies	31.12.21	31.12.20
Loonheffing	570.501	202.102
Sociale lasten en pensioenpremies	49.886	51.122
	620.387	253.224

In verband met de regeling "Bijzonder uitstel van betaling vanwege Corona" van de belastingdienst is de schuld aan de belastingdienst per 31 december 2021 voor te betalen loonbelasting € 521.858. De stichting dient vanaf 1 oktober 2022 dit bedrag in 60 termijnen af te lossen (is € 8.398 per maand).

Subsidiepositie	31.12.21	31.12.20
Te vorderen subsidies verminderd met ontvangen voorschotten		
Provincie Groningen	422.152	325.751
Waddenfonds	303.416	586.284
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)	1.221.996	1.824.770
Overige subsidieverstrekkers	384.703	444.427
Subtotaal	2.332.267	3.181.232
Nog te besteden subsidies	2.624.226	3.505.744
Stand per 31 december	-291.959	-324.512

Het verloop van de positie per onderscheiden subsidieverstrekker kan als volgt worden weergegeven:

	2021	2020
Provincie Groningen		
Stand per 1 januari	325.750	278.525
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	968.606	968.710
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-872.204	-921.485
Stand per 31 december	422.152	325.750
Waddenfonds		
Stand per 1 januari	586.284	1.389.673
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	-	-
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-282.868	-803.389
Stand per 31 december	303.416	586.284
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)		
Stand per 1 januari	1.824.770	2.234.190
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	-	-
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-602.774	-409.420
Stand per 31 december	1.221.996	1.824.770
Overige subsidieverstrekkers		
Stand per 1 januari	444.428	1.074.567
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	193.401	299.353
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-253.126	-929.492
Stand per 31 december	384.703	444.428
Totaaloverzicht		
Stand per 1 januari	3.181.232	4.976.955
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	1.162.007	1.268.063
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-2.010.972	-3.063.786
Stand per 31 december	2.332.267	3.181.232

De post ontvangen voorschotten en afrekeningen kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2021	2020
Voorschotten	1.891.796	2.994.201
Afrekeningen (resultaatneutraal; verlaagt beide kanten van de subsidiepositie)	119.176	19.864
Afboekingen (beïnvloeden het resultaat; zie overige lasten)	-	49.721
	<u>2.010.972</u>	<u>3.063.786</u>

De aansluiting tussen de subsidiepositie en het functioneel resultatenoverzicht is als volgt:

Nog te besteden subsidies per 1 januari 2021		3.505.744
Af: hierin begrepen afrekeningen		-
In het functioneel resultatenoverzicht (FRO) opgenomen als overlopend budget		<u>3.505.744</u>
Bij: ontvangen subsidietoekenningen in 2021	1.162.007	
bijdrages eigenaren en penvoerders projecten van derden	1.819.610	
In het functioneel resultatenoverzicht (FRO) opgenomen als verkregen in 2021		<u>2.981.617</u>
		<u>6.487.361</u>

Toegerekende baten aan het boekjaar:		
subsidies / bijdrages projecten	3.755.115	
tariefcompensatie	108.020	
		<u>3.863.135</u>
Nog te besteden subsidies per 31 december 2021 (= doorlopend budget in FRO)		<u><u>2.624.226</u></u>

	31.12.21	31.12.20
Crediteuren	165.295	738.532

De afname van de post crediteuren wordt met name veroorzaakt door lagere declaraties van projectpartners voor hun inzet en gemaakte kosten voor de gezamenlijke projecten aan het eind van het boekjaar in vergelijking tot voorgaand boekjaar.

Overige schulden	31.12.21	31.12.20
Afkoop arbeidscontract	-	20.000
Vakantiegeldreservering (inclusief werkgeverslasten)	89.431	86.830
Vakantiedagenreservering (inclusief werkgeverslasten)	91.516	95.848
Accountant	36.815	6.958
Personeelsvereniging	436	1.067
Overig	10.533	4.080
	<u>228.731</u>	<u>214.783</u>

De toename van de post accountant wordt met name veroorzaakt door controle bijdrage NOW- en TVL-uitkering.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Landelijke samenwerking

Door Stichting Landschapsbeheer Groningen wordt landelijk samengewerkt met de andere provinciale Landschappen en Landschapsbeheerorganisaties. Doel van de samenwerking is onder meer een gezamenlijke profilering richting subsidieverstrekkingen en andere relevante partijen. LandschappenNL is in dit verband de uitvoerende partij. Door de provinciale instellingen wordt jaarlijks bijgedragen in de exploitatiekosten van LandschappenNL. Deze jaarlijkse bijdrage varieert van € 50.000 tot € 60.000.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld zijn verschillen tussen realisatie en begroting terug te voeren op niet, te laag of te hoog begrote posten. Aan de hand van de staat van baten en lasten kan het volgende overzicht worden gegeven van de verschillen tussen realisatie en begroting (* € 1.000).

	Realisatie	Begroting	Vershil
Dekkingsbijdrage projecten	2.593	2.996	-403
Subsidies maatwerkbanen	119	139	-20
Personeelskosten	-2.084	-2.544	460
Organisatiekosten	-452	-444	-8
Kapitaalslasten	-142	-142	-
Resultaat geplande activiteiten	34	5	29

De lagere dekkingsbijdrage projecten in 2021 is grotendeels te herleiden naar de Coronacrisis die zorgt voor uitval en minder effectieve inzet van uren, en anderzijds uitgestelde besluitvorming vanuit de opdrachtgevers waardoor de werkvoorraad onder druk staat. Hier tegenover staan lagere personeelskosten door de bijdrage van NOW.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichting op de onderscheiden posten van het bovenstaande overzicht.

Baten

Dekkingsbijdrage projecten:

De dekkingsbijdrage projecten is het saldo van projectbaten (subsidies en bijdrages eigenaren/derden) en directe projectkosten. De omvang van de projectbaten en directe projectkosten kan sterk fluctueren door uitbesteed werk aan derden en werk in natura door eigenaren. De dekkingsbijdrage projecten kan dan ook gezien worden als de netto projectopbrengst waaruit de inzet van personeel en materieel van de stichting gefinancierd moet worden. Met de aansluiting tussen de categorale exploitatierekening en het functioneel resultatenoverzicht projecten kan de financiering van de inzet van personeel en materieel van de stichting zichtbaar worden gemaakt:

In kostprijs te dekken netto kosten	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2020
Kosten:			
Personeel	2.084.057	2.544.120	2.072.529
Organisatie	451.942	443.500	404.295
Kapitaalslasten	141.576	142.339	123.500
(A)	<u>2.677.575</u>	<u>3.129.959</u>	<u>2.600.324</u>
Baten:			
Subsidies maatwerkbanen	118.825	139.211	92.713
(B)	<u>118.825</u>	<u>139.211</u>	<u>92.713</u>
Netto kosten (A-B)	<u>2.558.750</u>	<u>2.990.748</u>	<u>2.507.611</u>

Dekkingsbijdrage projecten (vervolg)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2020
Personele inzet tegen kostprijzen	2.786.655	3.227.282	2.524.394
Inzet materieel tegen kostprijzen	48.822	118.605	71.690
Verlaagd tarief op inzet veldmedewerkers	-108.020	-140.063	-89.212
Netto kosten	<u>-2.558.750</u>	<u>-2.990.748</u>	<u>-2.507.611</u>
Dekkingsoverschot	168.707	215.076	-739
Resultaat projecten	<u>-134.950</u>	<u>-210.076</u>	<u>-90.378</u>
Resultaat uitvoering boekjaar	<u>33.757</u>	<u>5.000</u>	<u>-91.117</u>

Ureninzet personeel op projecten	45.161	51.021	42.713
Gemiddeld tarief per uur	59,31	60,51	57,01

Budgetsubsidie provincie Groningen

De budgetsubsidie is bestemd voor dekking van de kosten van de basisorganisatie en het vrijwillige landschapsonderhoud. De gemaakte kosten in 2021 voor beide onderdelen kunnen als volgt worden weergegeven:

	Inzet personeel + mat.	Directe projectkosten	Totaal
Cumulatief tekort tot en met 2020			20.923
Basisorganisatie	325.013	3.020	328.033
Vrijwillig landschapsonderhoud	149.971	27.278	177.249
	<u>474.984</u>	<u>30.298</u>	<u>526.205</u>
Dekking:			
budgetsubsidie provincie Groningen			374.800
postcodeloterijgelden			101.500
bijdrages deelnemers			44.097
			<u>520.397</u>
Cumulatieve tekort tot en met 2021			<u>5.808</u>

Het cumulatieve tekort tot en met 2021 van € 5.808 is in 2021 geboekt ten laste van het resultaat.

Subsidies maatwerkbanen	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Wajonguitkeringen	44.265	47.376	39.524
Sociale werkvoorzieningschappen	<u>74.560</u>	<u>91.835</u>	<u>53.189</u>
	<u>118.825</u>	<u>139.211</u>	<u>92.713</u>

In de loop van 2021 zijn de vacatures van veldmedewerkers ingevuld.

Kosten

Personeel	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2020
Brutosalariskosten	1.751.873	1.834.480	1.542.733
Pensioenpremies	218.236	221.436	180.158
Premies ZVW	111.887	116.119	94.473
Sociale lasten	271.310	287.917	234.246
Kostenvergoedingen personeel	70.106	84.169	56.121
Subtotaal loonkosten	2.423.412	2.544.121	2.107.731
Doorbelaste zakelijke kilometervergoedingen	-9.107	-	- 8.152
Uitzendkrachten	138.515	-	111.705
Ziekengelduitkeringen	-122.892	-	-70.502
Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) uitkering	-345.871	-	-68.253
	2.084.057	2.544.121	2.072.529

Door de Coronacrisis zijn de baten in 2021 fors lager. In verband hiermee heeft de stichting gebruik gemaakt van de regeling Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). De bijdrage voor NOW 3 (€ 30.712) is definitief vastgesteld door het UWV. De bijdragen voor NOW 5, 6 en 7 zijn ingeschat op totaal € 315.159, maar zijn nog niet gedeclareerd.

Het gemiddeld aantal fte's in dienst van de stichting bedroeg 39,1 (2020: 34,6). Alle personeelsleden, met inbegrip van de directeur, zijn ingeschaald en worden beloond volgens de CAO Bos en Natuur, Ondernemingsdeel De Landschap-pen. Het subtotaal loonkosten kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	Realisatie	Begroting	Realisatie
Oorzaak van verschillen t.o.v. begroting	2021	2021	2020
Directeur:	130.400	133.818	125.894
Projectbureau: door meer werk meer bezetting	1.027.305	971.611	792.791
Buitendienst: aantal vacatures later cq niet ingevuld	802.741	962.163	721.564
Kantoor en werkplaats	462.966	476.529	467.482
	2.423.412	2.544.121	2.107.731

De pensioentoezegging voor het personeel is ondergebracht bij het Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw (BPL). De pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst met de kenmerken van een middenloonregeling. De aanspraken en toekomstige uitkeringen worden voorwaardelijk geïndexeerd. De door de werkgever en werknemer te betalen premie is op zijn minst gelijk aan de kostendekkende premie. De doorsneepremie bedroeg in 2021 26,3% van de pensioengrondslag (19,09% werkgeversdeel en 7,31% werknemersdeel). Ten laste van 2021 is € 283.013 pensioenpremie in rekening gebracht. De dekkingsgraad van het pensioenfonds was ultimo 2021 105,6%.

Met uitzondering van eventueel al bekende langdurige zieke personeelsleden, wordt in de begroting geen rekening gehouden met ziekengelduitkeringen, omdat ervan uitgegaan wordt dat deze uitkeringen worden ingezet voor vervangend personeel, ofwel resultaatneutraal zijn.

Personeel (vervolg)

Bezoldiging directeur P.K. Hellinga
(vermelding in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT)).

Jaarinkomen 2021 (functie directeur, dienstverband 1,0 fte, dienstbetrekking: ja)			
Brutosalaris	€	96.199	
Vakantiegeld	€	7.596	
Belastbare vergoedingen / bijtellingen	€	56	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen			€ 103.851
Beloningen betaalbaar op termijn			€ 8.401
Totaal bezoldiging 2021 (01-01-2021 tot en met 31-12-2021)			€ 112.252

De BSD-score is 445 punten met een maximaal jaarinkomen van € 125.011. Het jaarinkomen en de hoogte van de bezoldiging bleven binnen de geldende maxima voor de WNT (individueel toepasselijk bezoldingsmaximum is € 209.000) en voor de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

Jaarinkomen 2020(functie directeur, dienstverband 1,0 fte, dienstbetrekking: ja)			
Brutosalaris	€	70.649	
Vakantiegeld	€	5.652	
Belastbare vergoedingen / bijtellingen	€	56	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen			€ 76.357
Beloningen betaalbaar op termijn			€ 5.941
Totaal bezoldiging 2020 (01-04-2020 tot en met 31-12-2020)			€ 82.298

De BSD-score is 440 punten met een maximaal jaarinkomen van € 125.011. Het jaarinkomen en de hoogte van de bezoldiging bleven binnen de geldende maxima voor de WNT (individueel toepasselijk bezoldingsmaximum is € 201.000 x 1,0 fte x 275/366 = € 151.025) en voor de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

RAAD VAN TOEZICHT

	Vanaf	Tot en met	Beloning
Koos Wiersma, voorzitter	01-01-2021	31-12-2021	€ 1.250
Hiske Galema	01-01-2021	31-12-2021	€ 1.000
Pieter Schollema	01-01-2021	31-12-2021	€ 1.000
Harmannus Blok	01-01-2021	31-12-2021	€ 1.000

Het individuele bezoldigingsmaximum voor een voorzitter is € 31.350 en voor een lid is € 20.900. De beloningen van de leden van de raad van toezicht bleven binnen de geldende maxima volgens de regelingen voor CBF en ANBI. Daarnaast zijn aan de bovengenoemde leden van de raad van toezicht geen leningen, garanties of voorschotten verstrekt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Organisatie	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Uitvoering			
Gebruik transportmiddelen	20.357	17.500	16.388
Gereedschappen en onderhoud machines	35.297	28.000	35.640
Brandstoffen	44.740	52.500	38.019
Werkplaats Westerwolde	2.496	2.500	2.282
Bijdrage LandschapenNL	54.239	55.000	49.200
Scholing en overige personeelskosten	64.672	95.000	61.970
	<u>221.801</u>	<u>250.500</u>	<u>203.499</u>
Bureaunkosten			
Gebruik pand Roderwolderdijk	46.379	53.000	55.452
Porti en telecommunicatie	5.013	6.500	19.837
Kantoorartikelen, kopieerkosten en drukwerk	14.329	15.000	14.692
Automatisering	79.423	55.000	52.945
	<u>145.144</u>	<u>129.500</u>	<u>142.926</u>
Algemene kosten			
Verzekeringen en belastingen	17.174	18.000	16.994
Accountant en salarisadministratie	51.492	28.000	25.006
Advies	6.976	15.000	10.439
Overige	9.355	2.500	5.431
	<u>84.997</u>	<u>63.500</u>	<u>57.870</u>
Totaal organisatiekosten	<u>451.942</u>	<u>443.500</u>	<u>404.295</u>

In vergelijking met de begroting zijn de totale organisatiekosten hoger door:

- lagere kosten scholing door minder scholing en minder uitgaven voor overige personeelskosten vanwege bezuinigingen en corona
- lagere kosten gebruik pand Roderwolderdijk door verbeterde afspraken leveranciers, opzegging abonnementen, lagere kosten energie (door o.a. gebruik led lampen) en door minder gebruik van kantoor vanwege thuiswerken
- hogere kosten automatisering door thuiswerken en verbeteren ICT
- hogere kosten accountant door controle NOW uitkering van € 25.000, waarvan € 19.500 is opgenomen als stelpost voor de controle van NOW 5, 6 en 7

Kapitaalslasten	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2020
Afschrijving bedrijfsgebouw en terrein	25.835	25.835	25.835
Afschrijving machines en transportmiddelen	61.374	55.286	49.792
Afschrijving andere vaste bedrijfsmiddelen	33.435	30.879	27.810
Totaal afschrijvingen	120.644	112.000	103.437
Totaal rentelasten	20.932	30.339	20.063
Totaal kapitaalslasten	141.576	142.339	123.500

In de begroting worden afschrijvingen en rentelasten berekend op basis van annuïteiten en de maximale kredietfaciliteiten, waardoor met name de begrote rentelast hoger uitvalt. Voorgaande geldt niet voor de afschrijving op gebouw en terrein.

Overige baten en lasten

Overige baten	2021	2020
Bijdrage Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL)	310.000	-
Donaties en vergelijkbare opbrengsten	10.646	11.413
Boekwinsten op verkoop vaste activa	-	2.251
	<u>320.646</u>	<u>13.664</u>

De stichting heeft gebruik gemaakt van de regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) over het vierde kwartaal 2021. De bijdrage TVL over deze periode is vastgesteld op 2 juni 2022 door een voorlopige beslissing van de Rijkdienst voor Ondernemen Nederland (RVO). De bijdrage, na aftrek van geschatte controlekosten door de accountant, is ingeschat op € 310.000.

Overige lasten	2021	2020
Afwaardering debiteuren en overige vorderingen	-	49.721
Boekverlies op verkoop vaste activa	2.279	-
Kosten afkoop arbeidscontracten werknemers	-	20.000
Saldo van overige baten en lasten	<u>226</u>	<u>686</u>
	<u>2.505</u>	<u>70.407</u>

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2021 is als volgt in de jaarrekening verwerkt:

Exploitatieresultaat 2021	351.898
Toevoeging aan bestemmingsreserve	-
Toevoeging aan continuïteitsreserve	<u>351.898</u>

Groningen, 22 juni 2022

P. K. Hellinga

Namens Raad van Toezicht:

F.H. Wiersma

w.g.

w.g.

Directeur bestuurder

Voorzitter

FUNCTIONEEL RESULTATENOVERZICHT PROJECTEN

JAARLIJKS TERUGKERENDE PROJECTEN	KOSTEN			FINANCIERING					Baten	SALDO
	Inzet perso- neel+mater.	Directe kosten	Totaal kosten	Verkregen in 2021	Overlopend budget	Subtotaal baten	Doorlopend budget	boekjaar		
Algemene taak, voorlichting en vrijwilligers	336.700	30.197	366.897	382.498	-20.923	361.575	-	361.575	-5.322	
Landschapsbeheer privaat	412.204	48.628	460.832	479.204	-6.221	472.983	-19.465	453.518	-7.314	
Stichting Groninger Bomenwacht	170.547	38.990	209.537	223.457	7.255	216.202	-	216.202	6.665	
Interne projecten	42.355	5.767	48.122	48.122	-	48.122	-	48.122	-	
Routebureau Groningen (incl. blpr en vw)	97.788	73.450	171.238	174.741	2.082	176.823	-5.585	171.238	-	
Planontwikkeling en acquisitie	295.103	3.399	298.502	218.008	-107.539	110.469	180.034	290.503	-7.999	
Totaal jaarlijks terugkerende projecten	1.354.697	200.431	1.555.128	1.526.030	-139.856	1.386.174	154.984	1.541.158	-13.970	
DOORLOPENDE PROJECTEN UIT VOORGAANDE JAREN										
Gebiedstrekker Gorecht	-	-	-	-	-29.321	-29.321	29.321	-	-	
Pilot bescherming wijkentseel Wildervank	25.803	8.157	33.960	536	45.468	46.004	-12.044	33.960	-	
Pilot gebiedsaap Haren/Gorecht	117.006	139.146	256.152	211.768	124.439	336.207	-80.055	256.152	-	
Kerken in het Groen 2018-2020	55.763	21.485	77.248	52.366	131.294	183.660	-106.412	77.248	-	
Herstel houtwallen en hagen Haren	41.959	4.060	46.019	-23.695	96.480	72.785	-26.766	46.019	-	
Bloeiende Bosranden	16.239	7.278	23.517	3.222	96.499	99.721	-76.204	23.517	-	
Natuurerfven Noordlaren	3.875	16.769	20.644	16.786	1.451	18.237	2.407	20.644	-	
Buiskoolweg	440	-	440	-	26.066	26.066	-25.626	440	-	
Herstel molenbiotopen 2020-2022	6.217	16	6.233	-	90.505	90.505	-84.272	6.233	-	
Herstel slingeruinen 2020-2022	25.327	2.348	27.675	8.381	93.467	101.848	-74.173	27.675	-	
Een nest voor de ransuil	13.769	13.676	27.445	13.359	48.395	61.754	-34.309	27.445	-	
Pingoruines in het Gorecht	18.625	28.421	47.046	-	149.112	149.112	-102.066	47.046	-	
Landschapsconvenant 2.0	117.648	7.720	125.368	-	126.363	126.363	-995	125.368	-	
Groene parels van het noorden	15.385	8.108	23.493	213.663	-34.544	179.119	-155.626	23.493	-	
subtotaal Provincie Groningen projecten	458.056	257.184	715.240	496.386	965.674	1.462.060	-746.820	715.240	-	

FUNCTIONEEL RESULTATENOVERZICHT PROJECTEN (VERVOLG)

	Inzet perso- neel+mater.	Directe kosten	Totaal kosten	Verkregen in 2021	Overlopend budget	Subtotaal baten	Doorlopend budget	Baten boekjaar	SALDO
Een eindeloze horizon, Oldambster weidsheid	30.689	11.399	42.088	-1.719	334.307	332.588	-290.500	42.088	-
Natuurrijke slaperdijken Groningen	10.583	367	10.950	696	-11.014	-10.318	21.268	10.950	-
Bomen in het Waddenlandschap	29.213	249	29.462	28.829	-23.088	5.741	23.721	29.462	-
subtotaal Waddenfonds projecten	70.485	12.015	82.500	27.806	300.205	328.011	-245.511	82.500	-
Dorpsvieren	6.930	25.924	32.854	64	24.886	24.950	7.904	32.854	-
Groene linten	-	-	-	-	-7.252	-7.252	7.252	-	-
Landschapslijnen	1.032	15	1.047	677	155.406	156.083	-155.036	1.047	-
Route netwerken	-	-	-	-	-82.453	-82.453	82.453	-	-
Kartrekker	17.423	5.940	23.363	-	5.415	5.415	17.948	23.363	-
2e tender	30.449	113.199	143.648	40.865	425.330	466.195	-322.547	143.648	-
subtotaal programma dorpsvisies en landschap	55.834	145.078	200.912	41.606	521.332	562.938	-362.026	200.912	-
Gebiedscoöperatie ZWK	-	-	-	-	-26.780	-26.780	-26.780	-	-
Convenant landschap	-	-	-	-	-30.966	-30.966	30.966	-	-
Gebiedstrekker Westerkwartier	-	-	-	-	-9.756	-9.756	9.756	-	-
POP herstel houtsingels en petgaten ZWK	303.508	179.097	482.605	38.327	1.192.993	1.231.320	-748.715	482.605	-
POP bosjes	140.048	68.066	208.114	9.372	435.645	445.017	-236.903	208.114	-
Nazorg geplante bomen Loppersum	35	-	35	-	-3.552	-3.552	3.587	35	-
Groenplan Krewerd	7.045	13.784	20.829	292	-8.487	-8.195	29.024	20.829	-
Google: aan de slag op schoolplein	3.827	36	3.863	-	24.857	24.857	-20.994	3.863	-
Plan boom	5.378	12	5.390	5.000	6.603	11.603	-6.213	5.390	-
Westerkwartier, 3 landschapscompenserende proj	19.647	133	19.780	-	39.188	39.188	-19.408	19.780	-
Overige kleinere projecten	11.473	45	11.518	12.404	6.441	18.845	-7.327	11.518	-
Subtotaal overige projecten	490.961	261.173	752.134	65.395	1.626.186	1.691.581	-999.447	752.134	-
In het boekjaar afgesloten projecten	203.664	276.195	479.859	111.053	247.827	358.880	-	358.880	-120.979
Totaal doorlopende projecten uit voorgaande jaren	1.279.000	951.645	2.230.645	742.246	3.661.224	4.403.470	-2.293.804	2.109.666	-120.979

FUNCTIONEEL RESULTATENOVERZICHT PROJECTEN (VERVOLG)

PROJECTEN VERKREGEN IN DIT BOEKJAAR	Inzet perso- neel+mater.	Directe kosten	Totaal kosten	Verkregen in 2021	Overlopend budget	Subtotaal baten	Doorlopend budget	Baten boekjaar	SALDO
Aanplant bomen in het waddenlandschap	2.397	-	2.397	1.137	-	1.137	1.260	2.397	-
Herplant NAM 20-21	4.881	137	5.018	34.465	-1.152	33.313	-28.295	5.018	-
Landschapsbrigade	5.484	321	5.805	3.526	120	3.646	2.159	5.805	-
Dorpsaanpak Oosternieland	6.472	75	6.547	3.876	-1.028	2.848	3.699	6.547	-
Cursus boerenerven	3.232	-	3.232	2.555	-	2.555	677	3.232	-
Tennet het Hogeland	17.518	77	17.595	38.629	-	38.629	-21.034	17.595	-
Apps Noorderzijlvest	2.291	14	2.305	-	-	-	2.305	2.305	-
Realisatie speelweide Huizinge	14.541	658	15.199	24.790	-	24.790	-9.591	15.199	-
Toukomst	30.849	31	30.880	-	-	-	30.880	30.880	-
Herplant bomen ETS Gem. Groningen	22.089	1.096	23.185	118.387	-	118.387	-95.202	23.185	-
Vervolg kerkeiland Spijk	332	-	332	-	-	-	332	332	-
Gemeenschapstuin MFC Grijpskerk	916	8	924	-	-	-	924	924	-
Ontwikkeling fase 1 patrijzenproject oost-Groningen	2.439	11	2.450	-	-	-	2.450	2.450	-
Implementatie Synergy	929	-	929	-	-	-	929	929	-
Quicksan landschapselementen Nationaal Park Lauwersmeer	691	-	691	-	-	-	691	691	-
Schetsonwerp Melkema, Huizinge	608	20	628	-	-	-	628	628	-
Uitvoering Zonneweide Glimmen	2.714	4.432	7.146	9.974	-	9.974	-2.828	7.146	-
Detachering LBF	99	-	99	-	-	-	99	99	-
Herstel Monumentale Boerenerven II (2021-2023)	12.930	118	13.048	150.600	-13.388	137.212	-124.164	13.048	-
Onderzoek autochtoon plantmateriaal	16.408	26	16.434	80.600	-173	80.427	-63.993	16.434	-
Plantcampagnes Plan Boom	13.739	3.509	17.248	65.000	-	65.000	-47.752	17.248	-
Detachering Bart bij Provincie	26.544	-	26.544	22.535	-	22.535	4.009	26.544	-
Erfbeplanting zuid- en oost-Groningen	13.677	-1	13.676	157.267	-3	157.264	-143.589	13.675	-1
Totaal projecten verkregen in dit boekjaar	201.780	10.532	212.312	713.341	-15.624	697.717	-485.406	212.311	-1
TOTALEN	2.835.477	1.162.608	3.998.085	2.981.617	3.505.744	6.487.361	-2.624.226	3.863.135	-134.950

BESTEDINGEN POSTCODELOTERIJ

Boekjaar 2021		Financiering		Directe		Dekkings-		Personele		Nog te	
Omschrijving project		NPL	Overige	Totaal	projectkosten	bijdrage	inzet	besteden			
Landschappelijke beplanting/kleinschalige natuurontwikkeling			5.042	39.087	44.129	11.311	32.818	-			
Vrijwilligerswerk, scholenproject en oogst- en natuurwerkdag			52.500	58.716	111.216	17.451	93.765	-			
Vruchtbomenwacht			17.500	41.679	59.179	332	58.847	-			
Inventarisatie en monitoring Meetpunt Agr. Cultuurlandschap			4.000	6	4.006	833	3.173	-			
Advisering en ondersteuning landschapsbeheer privaat			49.458	14.372	63.830	606	63.224	-			
Herstel houtwallen en hagen Haren *			25.000-	71.019	46.019	4.060	41.959	-			
PR, communicatie en ontwikkeling projecten *			84.000	120.414	204.414	9.926	194.488	-			
Totaal			187.500	345.293	532.793	44.519	488.274	-			

* Door verwerving van overige financiering is cofinanciering van NPL over 2020 en 2019 van € 25.000 vrijgevallen in 2021. Deze gelden zijn aangewend voor PR, communicatie en ontwikkeling projecten.

NPL-gelden ten gunste van de exploitatie € 187.500.

Deze projecten zijn mede mogelijk gemaakt dankzij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij.

BESTEDINGEN POSTCODELOTTERIJ (VERVOLG)

Omschrijving project	Financiering		Overige	Totaal	Directe projectkosten	Deknings bijdrage	Personele inzet	Nog te besteden
	NPL	Overige						
Landschappelijke beplanting/kleinschalige natuurontwikkeling	6.000	62.732	68.732	26.475	42.257	42.257	-	
Vrijwilligerswerk, scholenproject en oogst- en natuurwerkdag	56.830	94.453	151.283	15.626	135.657	135.657	-	
Herstel houtwallen en hagen Haren	12.500	49.653	62.153	27.153	35.000	35.000	-	
Vruchtbomenwacht	28.670	28.364	57.034	306	56.728	56.728	-	
Inventarisatie en monitoring Meetpunt Agrarisch Cultuurlandschap	4.000	-	4.000	57	3.943	3.943	-	
Advisering en ondersteuning landschapsbeheer privaot	30.500	19.760	50.260	304	49.956	49.956	-	
Profilering en presentatie Landschapsbeheer Groningen	49.000	74.995	123.995	435	123.560	123.560	-	
Totaal	187.500	329.957	517.457	70.356	447.101	447.101	-	

NPL-gelden ten gunste van de exploitatie € 187.500.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Landschapsbeheer Groningen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van Stichting Landschapsbeheer Groningen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Landschapsbeheer Groningen per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven", "C2 Kleine Fondsenwervende organisaties" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Landschapsbeheer Groningen, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags-en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materiële onzekerheid over de continuïteit

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel 'continuïteit' in de toelichting van de jaarrekening, waarin uiteengezet is dat de stichting een beperkt eigen vermogen en beperkte liquiditeitspositie heeft en voor de continuïteit afhankelijk is van de ontwikkeling van de werkvoorraad projecten en de transformatie van de organisatie zodat een kostendekkende exploitatie wordt gerealiseerd. Deze condities duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gereede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteitsveronderstelling van de stichting. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie die bestaat uit:

- Voorwoord;
- Bestuursverslag;
- Resultaten in beeld;
- Functioneel resultatenoverzicht projecten;
- Bestedingen postcodeloterij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met de RJ-Richtlijn “C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven” en “C2 Kleine Fondsenwervende organisaties”.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn “C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven”, “C2 Kleine Fondsenwervende organisaties” en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Apeldoorn, 27 juni 2022

Mazars N.V.

w.g.

R.C. DoI MSc RA

LANDSCHAPSBEHEER GRONINGEN
Roderwolderdijk 60
9744 TH Groningen

T (050) 534 51 99
E info@landschapsbeheergroningen.nl
I www.landschapsbeheergroningen.nl

Voor overname van tekst en beeldmateriaal is toestemming vereist van de uitgever. Aan de informatie in dit jaarverslag kunnen geen rechten worden ontleend.

Landschapsbeheer Groningen is erkend als kansspel begunstigde door het Centraal Bureau Fondsenwerving.

